

Nieuwjaarsgroet

Met de gezamenlijke editie van onze nieuwsbrief gaan we toch nog de 3^e jaargang in, hoewel het jaar 2004 bijzondere verwachtingen wekte rond de opstart op 1 januari 2005 van het fusie-instituut INBO, met een INBO-nieuwsbrief. We bleven echter niet bij de pakken zitten en gingen door met de opmaak en uitvoering van concrete stappenplannen om een optimale fusie mogelijk te maken. Langs deze weg wensen we alle medewerkers en lezers een voorspoedig en boeiend 2005.

Jos Van Slycken, algemeen directeur a.i. IBW en Eckhart Kuijken, algemeen directeur IN

Beuk verzwakt in 2004

Het IBW maakt jaarlijks een balans op van hoe het met de Vlaamse bossen gesteld is. Het 'bosvitaliteitsmeetnet' telt 72 proefvlakken en 1728 steekproefbomen. De bosvitaliteitsinventaris van 2004 verschijnt binnenkort maar we delen jullie al enkele resultaten mee. We troffen 20,8 % beschadigde bomen aan; dit zijn bomen met een bladverlies boven de 25 %. Het gemiddeld bladverlies bedraagt 21,9 %.

Er is veel meer bladverlies dan het jaar voordien. Vooral beuk is er slecht aan toe. De verminderde bladbezetting gaat gepaard met een hoge zaadproductie. Merkwaardig genoeg kenden de beuken in Vlaanderen gedurende de laatste 5 jaar 3 mastjaren. Dit zijn jaren met een hoge zaadzetting. Een mastjaar wordt bij beuk gewoonlijk gevolgd door een jaar met weinig zaad. Voor 2005 verwachten we dus veel minder beukenootjes.

De toestand van de populier blijft zorgwekkend. Eén van de populierenproefvlakken werd na jarenlange schimmelaantasting door roest en schorsbrand grotendeels gekapt. De kroontoestand van de naaldbomen daarentegen gaat erop vooruit. In het Pijnven herstelden heel wat Corsicaanse den- nen zich van een zware hagelstorm in 2003.

Een voorjaarsstorm veroorzaakte schade in verschillende proefvlakken en een aantal bomen moest worden vervangen. Maar het aandeel dat omwille van sterfte uit de steekproef verdwijnt, bleef beperkt (0,2 %).

We stelden meer aantasting door insecten vast. Zo komt de eikenprocessierups in verschillende proefvlakken voor en de soort breidt zich nog uit.

Ondertussen zijn de resultaten van een uitgebreid bodemonderzoek bekend.

Zoals verwacht groeien de meeste bomen op zure bosbodems. In 71 % van de proefvlakken is de zuurtegraad kleiner dan of gelijk aan 4.

We hebben ook positief nieuws. Het Oost-Vlaamse inventarisatieteam ontdekte een kolonie rosse vlermuizen in de stam van één van de proefbomen. De diertjes werden niet verstoord en kunnen verder genieten van hun verblijf in deze es, die trouwens een gezonde bladbezetting heeft.

Meer info over de bosvitaliteitsinventaris vind je op: www.ibw.vlaanderen.be/onderzoeksgroepen/bossen/bosbescherming/inventaris.html

Contactpersoon:
Geert Sioen, tel.: 054-43 71 21; e-mail: geert.sioen@lin.vlaanderen.be

Depositie en luchtkwaliteit in Vlaamse bosgebieden

Eind 2004 verscheen een nieuw nummer in de reeks IBW Mededelingen over depositie en luchtkwaliteit in de Vlaamse bossen. Het geeft een overzicht van metingen in proefvlakken en wil inzicht bieden in depositieprocessen en hun impact op boscossystemen.

Monitoring van de atmosferische aanvoer van vervuillende stoffen is belangrijk om de blootstelling van bossen aan deze stoffen na te gaan. Zo kunnen we ook het effect van externe maatregelen ter vermindering van luchtverontreiniging evalueren. Bossen kunnen de lucht beter filteren dan heide of grasland, waardoor er in bossen meer stikstof- en zwavelhoudende stoffen worden afgezet.

Sinds 1992 voeren we depositiemetingen uit in het bosbodemeetnet. Daarnaast zijn we in 1995 op de meetsite in Brasschaat gestart met het meten van

vervuillende gassen boven het kronendak van grove den. Dit laat ons toe om depositiefluxen te berekenen. Om na te gaan in welke mate concentraties en deposities verminderd moeten worden om schadelijke effecten op bossen op te heffen, hebben we de gemeten concentraties en deposities vergeleken met respectievelijk de kritische niveaus en lasten.

De totale depositie in de verschillende proefvlakken is bij de hoogste in Europa.

Anorganische stikstof ($40 \text{ kg N ha}^{-1}\text{jaar}^{-1}$) en zwavel ($25 \text{ kg S ha}^{-1}\text{jaar}^{-1}$) zijn de dominante componenten. De deposities kennen duidelijk een dalende tendens. Er treden belangrijke verminderingen op in de depositie van ammonium, die plaatselijk sterk gecorreleerd zijn met afname in sulfaatdepositie. De kritische last voor stikstof en zwavel wordt in diverse proefvlakken (vooral naaldhout) overschreden.

Je kan de IBW Medelingen downloaden op: <http://www.ibw.vlaanderen.be/publicaties/mededelingen/mededelingen.html>.

Contactpersonen:

Johan Neiryndck, tel.: 054-43 71 19; e-mail: johan.neiryndck@lin.vlaanderen.be

Gerrit Genouw, tel.: 054-43 61 84; e-mail: gerrit.genouw@lin.vlaanderen.be

